

27.04.2020 TARİHİNDE POLİS SİLAHI İLE VURULARAK ÖLDÜRÜLEN ALİ EL HEMDAN İSİMLİ GENCİN ÖLDÜRÜLMESİNE İLİŞKİN RAPOR

KONU :

27.04.2020 tarihinde Adana ili Seyhan ilçesi Sucuzade mahallesi 30099 sk. İle 30095 sokağın kesiştiği noktada saat 12:00 civarında Ali El Hemandan isimli 18 yaşındaki gencin polis silahı ile vurularak öldürülmesine ilişkin tespit ve inceleme raporumuzdur.

HEYETİN OLUŞUMU :

Raporumuzun konu bölümünde belirtilen olay nedeniyle İnsan Hakları Derneği Adana Şubesi (İHD) adına Zelal Demiray, İlhan Öngör, Yasemin Dora Şeker, Çağdaş Hukukçular Derneği Adana Şubesi (ÇHD) adına Tugay Bek, Kamu Emekçileri Sendikalar Konfederasyonu (KESK) adına İrfan Doğan , Adana Barosu İnsan Hakları Komisyonu sözcüsü Nurettin Tanış ve İsmail Oray Ayhan'dan oluşan heyetimiz olayın oluşumu ile ilgili inceleme ve tespitlerde bulunmak amacıyla 28.04.2020 günü saat 13:00 sıralarında olay yerinde aşağıda belirtilen incelemelerde bulunmuş ve görgü tanıkları ile görüşmüştür.

OLAYIN OLUŞUMU ve TESPİTLERİMİZ :

27.04.2020 tarihinde Adana ili Seyhan ilçesi Sucuzade mahallesi 30099 sk. İle 30095 sokağın kesiştiği noktada saat 12:00 civarında Ali El Hemandan isimli genç polis silahı ile vurularak öldürülmüştür.

Heyetimizce öncelikle gencin vurulduğu iddia olunan yere gidilmiş yapılan incelemelerde Ali El Hemandan isimli gencin Sucuzade mahallesi 30095 sokağa girerken yaklaşık 20 metre ileride bulunan 30099 sokağın kesişti noktada vurulduğu tespit edilmiştir. Tarafımızca yapılan incelemede gencin vurulduğu yerde Efe Koltuk döşeme isimli işyeri ile çocuğun tam vurulduğu yeri gören Mevsim Ticaret isimli işyerinin kamerasının bulunduğu tespit edilmiştir. Yine 30095 nolu sokak başında bulunan Efendi Kuruyemiş isimli işyeri ile Shahba Roz Broasted isimli tavukçu dükkanın kamera kayıtları olduğu tespit edilmiştir. Kamera kayıtları güvenlik gerekçesi nedeniyle işyerleri yetkilileri tarafından tarafımıza izlettirilmemiştir.

Heyetimizce, olayın olduğu yerde bulunan işyerlerindeki kişilerle görüşülmüş, işyerleri sahipleri ve çalışanlar isimlerini vermek istemediklerini ancak; gördüklerini anlatabileceklerini beyan etmişlerdir.

MOTORSİKLET VE BİSİKLET TAMİRCİSİ SURİYE VATANDAŞI ŞAHSIN BEYANI; “Olayın olduğu Sucuzade mahallesi 30095 sokağın başında motorsiklet tamirciliği dükkanım bulunmaktadır. Olay öncesinde dükkanımda H.H.A. A. isimli şahıs oturuyordu. Yaklaşık 1-2 saat civarı oturdu. Sonra vurulan çocuk Ali El Hemandan isimli çocuk geldi. Biraz ayaküstü sohbet ettikten sonra, beraber ayağa kalktılar ve dükkandan 30-40 metre ileriye doğru yürüdüler. İleride polis arabası vardı ve gelen gidene kimlik kontrolü yapıyordu. O sırada ben de dükkanımda bulunan diğer şahıslarla ilgileniyordum, aradan yaklaşık 10 dakika geçmeden bir silah sesi geldi. O sırada dışarı çıktığımda sokakta kalabalık oluştu ve sokakta, polis vardı, ben vurulma anını görmedim. Ama çocuğun vurulduğu anda yanında H.H.A.A. isimli şahıs vardı, çünkü dükkanımdan beraber çıktılar, isterseniz numarasını vereyim onunla görüşün, olayla ilgili görgüm ve bilgim bundan ibarettir” demiştir.

Görgü tanığının beyanında geçen Hasan H.H.A.A. isimli şahsın telefonu tarafımızca alınmış ve kendisi ile telefon ile görüşülmüş ve mümkünse olay yerine gelmesi istenmiş olup, görgü tanığı H.H.A.A. isimli şahıs ise yarım saat sonra gelebileceği belirtmiştir.

Heyetimiz, tanığın gelmesini bekleyeceği sırada yaşamını yitiren gencin ailesi ile görüşmeye gitmiş ve çocuğun babası ile görüşme sağlanmıştır.

YAŞAMINI YİTİREN ALİ EL HEMDAN'ın BABASI A.E.H. İLE TERCÜMAN ARACILIĞIYLA YAPILAN GÖRÜŞMEDE ; Olayla ilgili görgüye dayalı bilgim yoktur. Oğlum 18 yaşına yeni girmiş olup mesleği terziydir. Tekstil işlerinde çalışmaktadır. Ancak; bu corona virüsü nedeniyle 1 aydır çalışmamaktadır. Olay anında oğlumun yanında arkadaşı H.H.A.A. isimli şahıs varmış, olayın nasıl olduğunu o bize anlattı. Onun anlatımına göre " polis, oğluma kimlik sormuş, oğlum 20 yaşından küçük olduğu için ve 20 yaşındaki kişilerin sokağa çıkması yasak olduğu için ilk başta kimliğini çıkarmamış, o sırada birkaç adım geri gitmiş polis arkasından giderek silah sıkmış ve tek kurşunla kalbinden vurmuş, konu ile ilgili emniyette ifade verdim ve şikayetçi oldum." diye beyanda bulunmuştur.

Heyetimizce yaşamını yitiren gencin babası ile yapılan görüşmeden sonra tekrar olay yerine olayın görgü tanığı H.H.A.A. ile görüşülmeye gidilmiştir.

OLAYIN GÖRGÜ TANIĞI VE A.E.H.'nin ARKADAŞI H.H.A.A.'nin BEYANLARI ; "Olaydan önce ben motorsiklet tamircisi dükkanında otuyordum. Yolun karşısından Ali El Hemdan isimli arkadaşım geldi. Dükkanın önünde biraz sohbet ettik. Sonra beraber kalktık ve 20-30 metre kadar ilerledikten sonra polis arabası cadde üzerinde duruyordu,arabanın önünde polisler vardı. Polisler bize kimliklerinizi çıkarın dedi. Ben kimliğimi çıkardım verdim, sonra polis benim üstümü aradı, o sırada Ali El Hemdan 20 yaşından küçük olduğu için biraz geride durdu, o sırada polis onun kimliğini istedi ancak; Ali El Hemdan kimlik çıkarmadı ve biraz ileriye gitti o sırada bir polis arkasından gitti ve polisin sokağa girmesi ile tek bir silah sesi geldi. O sırada ben sokağa doğru gidince Ali 'nin sırtüstü yattığını gördüm ve o esnada panikledim. Ardından ambulans geldi ve Ali El Hemdan'ı hastaneye götürdüler. Konu ile ilgili polisler bana ayaküstü bir şeyler sordular, ben de anlattım ama yazılı ifademi almadılar. Şimdiye kadar da kimse ifademi almadı. " diye beyanda bulunmuştur.

HEYETİMİZCE SORUŞTURMA DOSYASININ İNCELEMESİ VE DOSYA SAVCISI İLE YAPILAN GÖRÜŞME ;

Dosya savcısı, şüpheli polis memuru F.K ' nin , kasten öldürmekten 28.04.2020 tarihinde tutuklandığını ve etkin soruşturma yapıldığını olay yerindeki kameralardan bir tanesinin çalıştığını ve incelenmeye devam ettiğini beyan etmiştir.

Dosya incelemesinde; şüpheli polis memurunun ifadesinde, öldürülen gencin kimliğini sorduğunu vermek istemeyerek sokağa girdiğini, kaçtığını, dur ihtarına uymadığını, sokağa girerken sokağın güvenilir bir sokak olmaması sebebiyle sokağa silahının emniyetini açık vaziyette elinde iken girdiğini, aniden gencin döndüğünü, oruçlu olması sebebiyle yorgun olduğunu, koşarken sendeleyip düştüğünü ve elindeki eldivenden dolayı silahının havaya ateş etmek isterken ateş aldığını beyan ettiği görülmüştür.

Olay tanığı S.D.'nin öldürülen gencin arkasından polisin koştuğunu, dur diye bağırdığını ve gencin durup yüzünü döndüğünde polisin silahı ateşlediğini, polisin yere düşmediğini ve sendelemediğini beyan ettiği görülmüştür.

Olay tanığı Z.B'nin ; Gencin sokakta koştuğunu ve polisin sokakta koştuğunu bir kez ateş edildiğini ve gencin düştüğünü beyan ettiği görülmüştür.

Ölü muayene otopsi belgesinde öldürülen gencin sol göğüs üst kısmında bir adet mermi giriş deliği olduğu, bu haliyle vücudunun başka bir yerinden herhangi bir yara almadığı görülmüştür.

HEYETİMİZİN OLAYIN HUKUKİ DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ:

Yaşam Hakkını düzenleyen Anayasa'nın 17.maddesi ile AİHS'nin 2.maddesi birlikte değerlendirildiğinde yaşam hakkını korumak için Devlet her türlü önlemi almak yükümlülüğündedir. Polise silah kullanmak yetkisi ancak zorunlu durumlarda verilebilir ve silah kullanabilmek için polisin başkaca bir olanağının kalmaması gerekir. PSVK'nin 16.maddesine göre polis, kişileri ve araçları bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek suç işlendikten sonra kaçan faillerinin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç ve kabahatların faillerinin kimliklerini tespit etmek, hakkında yakalama emri ya da zorla yerine getirme kararı verilmiş kişileri tespit etmek, kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya mal varlığı bakımından ya da topluma yönelik mevcut veya muhtemel bir tehlikeyi önlemek amacıyla durdurabilecektir.

Polis, direnişi kırmak ya da yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken kendisine karşı silahlı saldırıya teşebbüs edilmesi halinde, silahla saldırıya teşebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçüde silahla ateş edebilir. Polis, silah kullanmadan önce, kişiye duyabileceği şekilde dur çağrısında bulunacak, kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde uyarı amaçlı silahla kişiye ölümcül olacak şekilde hedef almadan ateş etme hakkı mevzuatta düzenlenmiştir.

Olayda PVSK'da ve diğer yasal mevzuatta düzenlendiği şekilde olayın gerçekleşmediği görgü tanıkları ve tespitlerimizle anlaşılmaktadır.

Öldürülen gencin dur ihtarına uymadığı yönündeki şüpheli beyanı dışında herhangi bir şekilde ağır cezalı bir suça karıştığından ya da polise saldırıda bulunduğu dair bir emare bulunmamaktadır. Aksine gencin durdur ihtarına uyararak durduğu ve yüzünü polise döndüğü o sırada vurulduğu görgü tanıkları beyanlarıyla sabittir.

Ayrıca bu şartlar altında velev ki öldürülen genç dur ihtarına uymayarak kaçmış olsa dahi mevzuat gereği polisin öldürme yetkisi bulunmamaktadır. Her ne kadar yazılı ve görsel basında mülki amirler tarafından polisin havaya ateş ettiği ve ölen gencin bacağından vurulduğu belirtilmiş ise de ölü muayene ve otopsi belgesinde gencin tek kurşunla göğsünün üst kısmı olan ölümcül bölgeden vurulduğu açıktır.

Olayın işlenişi, görgü tanıkları beyanları, otopsi belgeleri birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın 17. Ve AİHS'nin 2.maddesinde düzenlenen Devletin negatif yükümlülüğü altında bulunan "Yaşam Hakkı"nın ihlal etmeme ilkesini ihlal ettiği tarafımızca tespit edilmiştir.

HEYETİMİZİN TESPİT VE İNCELEMELER SIRASINDA YAŞADIĞI SORUNLAR:

Heyetimizce öldürülen gencin taziye yerinde ailesi ile yaptığı görüşme esnasında polisler tarafından çok yakın mesafede dinlediği, hangi kurumdan ve kimlerin geldiğine ilişkin çeşitli sorular sorarak yazılı notlar alınmak suretiyle heyetimize görüşmeye müdahale edilmek istenmiştir. Yine olay yerine

incelem ve tanık dinlemek için ikinci kez gidildiğinde polis arabası ile heyetimiz takip edilmiş ve durdurularak hakkımızda ihbar olduğu bu nedenle kimlik tespiti yapmak isteyerek GBT sorgulaması adı altında kimliklerimiz alınmış ve inceleme görevimiz engellenmeye çalışılmıştır. Ayrıca tanık Hasan Hacı Ali Ahmet ile yapılan görüşme esnasında polisler heyetin yanında durarak yapılan görüşmeye varlıklarıyla engel olmaya çalışmışlardır.

SONUÇ VE TALEPLERİMİZ; Yapmış olduğumuz tespit ve incelemeler sonucunda şüpheli polisin PVSK'da ve yasal mevzuatta tanımlanan silah kullanma yetkisini aşarak usul ve mevzuata aykırı hareket ettiği neticede 18 yaşındaki ALİ EL HEMDAN'ı öldürmüştür. Bugüne kadar Türkiye'de benzer birçok olayda suç işleyen polislerin korunduğunu ve cezasız kaldığını biliyoruz. Bu nedenle işlenen bu suçun örtbas edilmemesi ve etkin, adil ve hukuka uygun soruşturma yürütülmesi ve neticede suçla orantılı bir ceza cihetine gidilmesi hukukun üstünlüğü ilkesinin gereği olup aynı zamanda toplumun hukuka olan güvenini sağlanması açısından önemli ve gereklidir.

ADANA 28.04.2020

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ ADANA ŞUBESİ(İHD)

ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ ADANA ŞUBESİ(ÇHD)

ADANA BAROSU İNSAN HAKLARI KOMİSYONU

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (KESK)